

รายงานการวิจัย

การวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาครูและโรงเรียนเครือข่าย
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ให้เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู
: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุบผา เรืองรอง และคณะ
นายเทียนชัย เหวรรักษ์ และคณะ

งานวิจัยนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนพัฒนางานวิจัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

พ.ศ. 2548 - 2549

การวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาครูและโรงเรียนเครือข่าย
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ให้เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู
: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

คณะนักวิจัย

คณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุบผา เรืองรอง

นางศรีสุดา ธิติโสภี

คณะนักวิจัยจากโรงเรียน

นายเทียนชัย เหววรักษ์

นางสาววันเพ็ญ ศรีกระมล

นางธรา คุหาพงศ์

นางสาวกิตติยา แก้วเอียน

นางสาวฉัตรिया ธรรมปรียัติ

นางสาวบุญญิตา ประมุข

นางสาวอุษา ครุฑธามาต

นางสาววิดา แซ่แต่

นางขวัญแข คงแก้ว

งานวิจัยนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนพัฒนางานวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

พ.ศ. 2548 - 2549

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาครูและโรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชให้เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู : โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ชื่อผู้วิจัย ผศ.บุบผา เรืองรอง และคณะ และคณะครูจาก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ระยะเวลา เดือนพฤศจิกายน 2548 - เดือนตุลาคม 2549

งบประมาณ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้ (1) เพื่อศึกษาและพัฒนามาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูระดับปฐมวัย (2) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาครูและผู้บริหารของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ให้เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูระดับปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐาน และ (3) เพื่อศึกษาบทเรียน และความคิดสะท้อนของครูในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนพัฒนาวิชาชีพครูระดับปฐมวัย

การดำเนินการวิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามวงจร PAOR ของ Kemmis และ McTaggart กลุ่มเป้าหมายคือครูและผู้บริหารของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ทุกคนที่ปฏิบัติงาน ในปีการศึกษา 2548 ถึง ปีการศึกษา 2549 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจบริบทของโรงเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย

กระบวนการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

ระยะที่ 2 การพัฒนาครูและโรงเรียนไปสู่เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

การดำเนินงานประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ (1) การจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนพัฒนาครูและโรงเรียน (2) การอบรมและพัฒนาครูในโรงเรียน

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพพระคัมภีร์มวัยได้เกณฑ์มาตรฐาน 4 ด้าน 7 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้

2. ผลการพัฒนาครูและโรงเรียนไปสู่เกณฑ์มาตรฐานที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้กลยุทธ์การพัฒนา 3 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) กลยุทธ์เรียนรู้ร่วมกัน (2) กลยุทธ์เชิดชูวิชาชีพ และ (3) กลยุทธ์ครูปรึกษาสามารถ

ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาครูและโรงเรียน พบว่า ครูที่เข้ารับการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแบบอย่างของชุมชนวิชาชีพ มีความเห็น ดังนี้ (1) กัลยาณมิตรร่วมวิชาชีพ (Collegiality) ของบุคลากรภายในโรงเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้ง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็น และ (2) ชุมชนของผู้รักการเรียน (Community of Learner) บุคลากรทุกคนมีบทบาททั้งเป็นผู้สอนและผู้เรียนในเวลาเดียวกัน ทุกคนต่างแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สิ่งที่ได้ค้นพบเพื่อพัฒนาการทำงานของตน/องค์กร

3. บทเรียนที่ได้เรียนรู้จากการดำเนินงานวิจัยตาม โครงการ แบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน คือ (1) ด้านการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน เป็นการพัฒนาศึกษาที่มีผลในระยะยาว สามารถพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง (2) ด้านกระบวนการวิจัยควรมีเป้าหมาย แผนงาน และการมอบหมายงานที่ชัดเจนควรมีการกระจายงานให้ทั่วถึง และทุกคนทุกฝ่ายหรือผู้ที่มีผลประโยชน์ร่วมกันได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และแสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองได้เต็มศักยภาพ และ (3) ด้านกระบวนการผลิตและพัฒนาครูโรงเรียนและชุมชนยังคงคาดหวังในการผลิตครูของมหาวิทยาลัย ขอมรับและมีความเชื่อมั่นในบทบาทเป็นผู้นำทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเพื่อให้ได้นักศึกษาวิชาชีพครูที่มีคุณภาพ การผลิตครูในอนาคตจะต้องเป็นการผลิตครูที่มีส่วนร่วม ระหว่างสถาบันการผลิตครูกับผู้ใช้ครู จึงจะทำให้กระบวนการผลิตครูมีประสิทธิภาพได้ครูดี ครูเก่ง คนดี คนเก่ง ตามความต้องการของสังคม มหาวิทยาลัยนั้นจะมีน้ำหนักความรับผิดชอบมากในการสร้างคนดี คนเก่ง เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ส่วนโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างครูดี ครูเก่ง เพราะนักศึกษาได้ฝึกฝน ได้ปฏิบัติในบริบทของโรงเรียนที่มีบุคลากร และการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่วางแผนไว้

Abstract

Title : Research and development to develop Nakhon Si Thammarat Rajabhat University Demonstrative school, a NSTRU's field experienced co-school to be professional development school.

Researcher : 1. Assistant Professor Boobpha Ruangrong and others from NSTRU.
2. Teachers from Demonstrative School.

Duration : November 2005 – October 2006

Supported Fund : Supported fund from Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.

The research aimed to (1) study and development PDS standard at Early Childhood Education (2) study the result of developing NSTRU. Demonstrative school's teachers and administrators to meet PDS. standards. (3) study lesson learned and teachers' reflect idea from the research procedure.

Quality, quantity and participatory action research according to PAOR cycle of Kemmis and McTaggart were applied here. Target groups were teachers and administrators who practiced their work in the academic year 2005-2006. School context survey form was applied as research instrument. Descriptive statistic and content analysis were applied for data analysis.

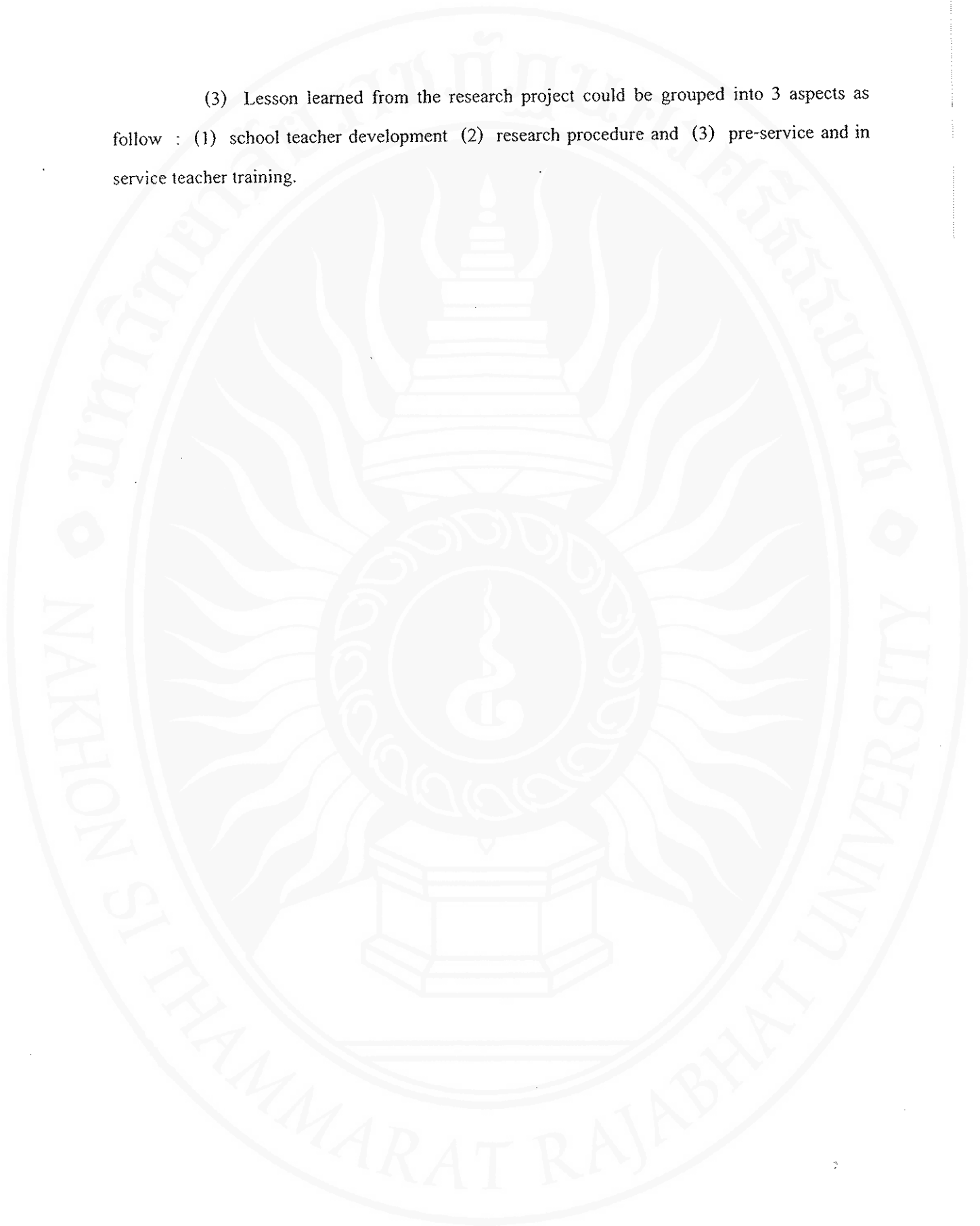
Research procedure composed of 2 stages. stage I was developing PDS standards at early childhood education . stage II was teachers and school developing to meet PDS. standards. There were 2 activities at the 2nd stage : (1) conducting strategic and operation plan for developing teachers and school. (2) school teachers training and developing.

The research results were as follow :

(1) There were 4 aspects 7 standards and 34 indicators in PDS at Early Childhood Education Standard.

(2) At the second stage, result from 1st activity was strategic plan that composed of 3 strategies. From 2nd activity the teachers were developed in professional learning community aspect. It was found that after developing activity, knowledge sharing within the school were practiced.

(3) Lesson learned from the research project could be grouped into 3 aspects as follow : (1) school teacher development (2) research procedure and (3) pre-service and in service teacher training.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานผลการวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาครู และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่เป็นโรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชให้เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู สำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือร่วมใจอย่างดียิ่งของคณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และนักวิจัยจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สละเวลาในการให้ข้อมูล และแก้ไขเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูระดับปฐมวัย ได้แก่ ดร.อภิสิทธิ์พร สติชัยภักดิ์กุล , ผศ.บุบผา เรืองรอง , ผศ.เชรียา ใจแผ้ว และผศ.เมตตา นพประดิษฐ์

คณะนักวิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(3)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(9)
สารบัญภาพประกอบ.....	(10)
1	1
บทที่ 1 บทนำ.....	1
สภาพปัจจุบันและปัญหา.....	3
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.....	10
จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้น.....	11
ข้อมูลเกี่ยวกับครู บุคลากร.....	12
อาคารสถานที่.....	12
ปรัชญาโรงเรียน.....	14
รายนามผู้บริหารโรงเรียนสาธิต ตั้งแต่ พ.ศ. 2529-ปัจจุบัน.....	17
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู.....	17
ด้านการบริหารจัดการ.....	17
ด้านวิชาการ.....	19
ด้านบุคลากร.....	20
ด้านผลการร่วมพัฒนาวิชาชีพครูของโรงเรียน.....	

	หน้า
ตอนที่ 3 แนวคิดและกระบวนการวิจัยที่นำมาใช้.....	20
แนวคิดในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	20
แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนวิชาชีพ	22
แนวคิดเกี่ยวกับปรีชาสามารถ	23
การวิจัยและพัฒนา	24
การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	25
ตอนที่ 4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการพัฒนาครูและโรงเรียน.....	25
การพัฒนาครูลักษณะครูดี.....	25
การบริหารจัดการ โรงเรียน	26
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.....	27
การนิเทศนั้กศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลจากสภาพจริง.....	30
	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ประชากร.....	31
วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
	35
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูระดับปฐมวัย.....	35
ผลการอภิปราย วิเคราะห์เพื่อพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูระดับปฐมวัย	38
ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 2	43
การพัฒนาครูและโรงเรียนไปสู่เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ	43
ครูระดับปฐมวัย	43
การจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนพัฒนาครูและโรงเรียน	43

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	60
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	60
วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
สรุปผลการวิจัย.....	63
อภิปรายผล.....	68
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	71
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	72
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	
ก ผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐาน.....	75
ข แบบสำรวจข้อมูลบริบทของโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนร่วม พัฒนาวิชาชีพครูระดับปฐมวัย	76
ค โครงการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแบบอย่างของชุมชนวิชาชีพ...	89
ง ประมวลภาพกิจกรรม.....	91

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับชั้น.....	10
2	จำนวนบุคลากร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.....	10
3	ข้อมูลเกี่ยวกับครู บุคลากร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช	11
4	รายนามผู้บริหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ตั้งแต่ พ.ศ. 2529-ปัจจุบัน.....	14
5	แผนกลยุทธ์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.....	50

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างบริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.....	15
2 โครงสร้างย่อยบริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช.....	16